

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1
Titlul actului normativ
LEGE
pentru modificare și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Secțiunea a 2-a **Motivul emiterii actului normativ**

1. Descrierea situației actuale

Potrivit Programului de guvernare 2017-2020 anexat la Hotărârea Parlamentului nr. 1/2017 pentru acordarea încrederii Guvernului, Măsura nr. 1- Stimularea creării de noi locuri de muncă, capitolul Politici publice în domeniul muncii și justiției sociale, “Combaterea muncii fără forme legale prin derularea de campanii de conștientizare, prin controale tematice și prin organizarea unui cadru instituțional care va funcționa cu 5.000 de angajați” care să răspundă unor cerințe ridicate privind îndeplinirea la un nivel calitativ a actului de control, creșterea eficienței actului de control, îndeplinirea atribuțiilor curente cât și a unor noi atribuții reglementate de legile speciale, aflate și ele într-o dinamică continuă.

Potrivit prevederilor Legii nr. 108/1999 pentru înființarea și organizarea Inspecției Muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Inspekția Muncii este organul de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Ministerului Muncii și Justiției Sociale, cu atribuții de control în ceea ce privește aplicarea prevederilor legale în domeniul relațiilor de muncă, al securității și sănătății în muncă și supravegherii pieței.

Totodată, Legea nr. 53/2003 – Codul Muncii, cu modificările și completările ulterioare, stabilește în sarcina Inspekției Muncii competența de a controla modalitatea de aplicare, de către angajatori, persoane fizice și juridice, a reglementărilor generale și speciale în domeniul relațiilor de muncă și al securității și sănătății în muncă.

În exercitarea activității de control inspectorii de muncă au identificat numeroase situații de muncă nedeclarată care nu au putut fi încadrate ca atare și nu au putut fi sancționate, având în vedere faptul că în Codul Muncii nu avem reglementată o definiție a muncii nedeclarate, precum și faptul că actul normativ prevede sancțiune doar pentru fapta de a primi la muncă o persoană fără încheierea în formă scrisă a contractului individual de muncă anterior începerii activității, nu și pentru munca nedeclarată parțial.

Astfel, pentru eficientizarea activității de control pentru combaterea muncii nedeclarate, considerăm necesară definirea muncii nedeclarate în Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, în concordanță și cu conceptul european al acestui fenomen.

1¹ Prezentul act normativ nu transpune legislație comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.

2. Schimbări preconizate

La nivel european, munca nedeclarată reprezintă orice activitate remunerată care este legală în ceea ce privește natura sa, dar nu este declarată autorităților publice. Prin urmare, prin prestarea activității fără declararea acesteia, statul nu își exercită atributul său fiscal asupra veniturilor provenite din munca realizată, iar salariatul nu beneficiază de protecția reglementată de legislația muncii.

Având în vedere formele diferite de muncă nedeclarată care se manifestă atât prin nedeclararea către autorități a întregii activități a salariatului cât și prin nedeclararea către autorități a unei părți din activitatea salariatului, dar și faptul că în Codul Muncii nu există o definiție a muncii nedeclarate considerăm necesară modificarea actului normativ în acest sens.

Totodată, considerăm necesară abrogarea prevederii potrivit căreia “Forma scrisă este obligatorie pentru încheierea valabilă a contractului”, eliminarea condiției ad validitatem și menținerea condiției ad probationem pentru forma scrisă a contractului individual de muncă având în vedere că dovada existenței raportului de muncă se poate face prin orice alt mijloc de probă.

În litigiile de muncă care au ca obiect constatarea existenței raportului de muncă în cazul inexistenței contractului individual de muncă încheiat în formă scrisă, instanța de fond a luat în considerare orice probă administrată de către salariat, în condițiile legii, pentru a dovedi faptul că a prestat activitate pentru și sub autoritatea angajatorului în condițiile specifice unui raport juridic de muncă.

Pornind de la considerentele menționate mai sus, propunem:

1. Modificarea și completarea art. 16 alin. 1, în sensul definirii muncii nedeclarate ca fiind:

- primirea la muncă a unei persoane fără încheierea contractului individual de muncă în ziua anterioară începerii activității.
- neînregistrarea raportului de muncă în registrul general de evidență a salariaților cel târziu în ziua anterioară începerii activității.
- primirea la muncă a unui salariat în perioada în care acesta are contractul individual de muncă suspendat.
- primirea la muncă a unui salariat în afara programului de lucru stabilit în cadrul contractelor individuale de muncă cu timp parțial.

Alin. 1 „Contractul individual de muncă se încheie în baza consimțământului părților, în formă scrisă, în limba română. Obligația de încheiere a contractului individual de muncă în formă scrisă revine angajatorului. În situația în care contractul individual de munca nu a fost încheiat în forma scrisă, se prezuma ca a fost încheiat pe o durată nedeterminată, iar părțile pot face dovada prevederilor contractuale și a prestațiilor efectuate prin orice alt mijloc de proba”.

2. *Conform Art. 41 alin. (1) și (2) Contractul individual de muncă poate fi modificat numai prin acordul părților, modificarea unilaterală fiind posibilă numai în cazurile și în condițiile prevăzute de Codul Muncii. Cum acest acord trebuie să fie materializat într-un înscris, respectiv în actul adițional la contractul individual de muncă, apreciem că acesta trebuie să fie încheiat anterior producerii efectelor juridice ale modificării și nu în 20 de zile lucrătoare după producerea modificării, efectele producându-se pentru viitor și nu retroactiv, cum este stipulat în prezent.*

Având în vedere considerentele de mai sus, propunem:

Modificarea și completarea art. 17 alin. (5) “Orice modificare a unuia dintre elementele prevăzute la alin. (3) în timpul executării contractului individual de muncă impune încheierea unui act adițional la contract, anterior producerii modificării, cu excepția situațiilor în care o asemenea modificare este prevăzută în mod expres de lege”.

3. *Lipsa unor prevederi clare referitoare la modalitatea de întocmire, completare, modificare,*

păstrare și prezentare a documentelor privind evidența timpului lucrat, precum și lipsa unui mecanism legal coercitiv care să oblige angajatorul la întocmirea prin evidențierea reală și corectă a orelor lucrate în cuprinsul acestor documente, conduce în mod inevitabil la posibilitatea de a încălca obligațiile legale, fără ca Inspecția Muncii să poată avea un rol activ și să poată dispune măsuri cu caracter obligatoriu care să restabilească starea de legalitate.

Considerăm că este necesară o astfel de evidență pentru a exista posibilitatea verificării orelor de muncă prestate real de către salariați, având în vedere că în multe situații evidența timpului de muncă prezentată de către angajator, de obicei ulterior verificării efectuate la locul de muncă, nu corespunde cu situația de fapt.

Având în vedere considerentele de mai sus, propunem:

Modificarea art 119 „Angajatorul are obligația de a ține la locul de muncă evidența orelor de muncă prestate zilnic de fiecare salariat, cu evidențierea orei de începere și a celei de sfârșit a programului de lucru, și de a supune controlului inspectorilor de muncă această evidență, ori de câte ori se solicită acest lucru”.

Pentru crearea posibilității angajatorilor sancționați pentru muncă nedeclarată de a achita amenda contravențională prin plata unei sume mai mici cuantumului stabilit prin procesul verbal, considerăm utilă stabilirea posibilității de achitare a jumătate din minimul amenzii aplicate pentru muncă nedeclarată, în 48 de ore de la comunicare.

Având în vedere considerentele de mai sus, propunem.

Completarea art. 260 cu un nou alineat „Contravenientul poate achita în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia, jumătate din minimul amenzii prevăzute la alin. (1) lit. e-e³, inspectorul de muncă făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal”.

3. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Prin modificările prevăzute de proiectul de act normativ se va determina crearea unor premise pentru combaterea mai eficientă a fenomenului muncii nedeclarate.

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se refera la acest subiect.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Actul normativ nu se referă la acest subiect.

2¹. Impact asupra sarcinilor administrative

Actul normativ nu se referă la acest subiect.

2². Impact asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Actul normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impact social

Măsurile propuse prin proiectul de lege vor contribui la eficientizarea acțiunilor de identificare și sancționare a cazurilor de muncă nedeclarată, la creșterea gradului de protecție a lucrătorilor expuși acestui fenomen prin descurajarea angajatorilor care sunt tentați să utilizeze muncă nedeclarată de a încălca legislația aplicabilă și la sprijinirea concurenței loiale.

4. Impact asupra mediului

Actul normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung
(pe 5 ani)

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe patru ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, în plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
3. Impact financiar plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						

Secțiunea a 5-a   Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.   b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții. Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice   a) impact legislativ - prevederi de modificare și completare a cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice, prevederi derogatorii; Nu este cazul.   b) norme cu impact la nivel operațional/tehnic - sisteme electronice utilizate în desfășurarea procedurilor de achiziție publică, unități centralizate de achiziții publice, structură organizatorică internă a autorităților contractante. Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6. Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a   Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative. Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
  - b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
  - c) Consiliul Economic și Social
  - d) Consiliul Concurenței
  - e) Curtea de Conturi
- Proiectul va fi avizat de Consiliul Legislativ și Consiliul Economic și Social .

6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

La elaborarea prezentului act normativ au fost respectate prevederile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu se refera la acest subiect.

2. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul de act normativ nu se refera la acest subiect.

3. Alte informații

Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de modificare a Legii nr. 53/2003, Codul muncii, anexat, pe care, îl supunem spre aprobare.

MINISTRUL MUNCII ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE

Lia - Olgața VASILESCU

AVIZĂM FAVORABIL:

MINISTRUL FINANȚELOR PUBLICE

Viorel ȘTEFAN

MINISTRUL JUSTIȚIEI

TUDOREL TOADER